

Stichting Papua Erfgoed
www.papuaerfgoed.org

Contact : Witte Rozenstraat 45 D, 2311 XT Leiden
Tel. 06 244 81 802 info@papuaerfgoed.org

IBAN NL94 RABO 012 211 81 62
KvK. 54785545

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62 t.n.v. St. Papua Erfgoed, Leiden o.v.v. • 'gift' of 'donatie'
Wij kunnen u ook adviseren over periodieke schenkingen en/of erfstellingen of legaten.

Comité van Aanbeveling

Dr. Anna-Karina Hermkens
Postdoctoral research fellow
Australian National University en
Macquarie University, Sydney

Prof.dr. Suzan Legêne
Hoogleraar politieke geschiedenis,
Vrije Universiteit Amsterdam,
Voorzitter werkgroep cultuur,
Nationale UNESCO Commissie en
oud-hoofd museale zaken,
Tropenmuseum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
Bijzonder hoogleraar Indische
literatuur en cultuur, Universiteit
van Amsterdam

Drs. Vien Sawor,
vm. hoofdredacteur West Papua
Courier,
bid manager

Dr. Jaap Timmer
Senior lecturer Anthropology
Macquarie University, Sydney

Drs. Dirk Vlasblom journalist NRC
Handelsblad, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl radio- en
televisiejournalist, o.a.
Redactie NOS

Pace Nieuws

In deze nieuwsbrief komen de nieuwste ontwikkelingen rond de inhuizing van onze artefactenverzameling in het gebouw van Collectie Centrum Nederland in Amersfoort aan bod. Ook het vele werk dat voorafgaand vereist is. Van de hand van onze voorzitter Feije Duim vertelt het verhaal van de mythe van Depun en Kimani dat hij in het Sentani gebied optekende. Opnieuw is er de toekenning van een CEWIN subsidie te melden, nu voor het verzorgen van de archieven van Door De Eeuwen Trouw-Papua. En we maken kennis met twee musea in Papua waarmee onze stichting wellicht kan samenwerken met het oog op repatriëring van de collectie. Het Asmat museum in Agats en het Lokabudaya museum van de UNCEN in Abepura. Bestuur en adviseurs van Papua Erfgoed wensen u veel leesgenoegen.

Depot Pot -Amersfoort

Onze depots

In de vorige editie maakten we vol enthousiasme u deelgenoot van de aanstaande verhuizing van onze collecties naar het Collectie Centrum Nederland, de 'state of the art' opslag voor museale collecties van o.a. het Rijksmuseum, Het Loo en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dat bleek toch iets meer voeten in de aarde te hebben dan ons voor de operatie begon

werd voorgespiegeld. Allereerst bleek de verhuizing van de stukken uit de collectie van Het Koninklijk Paleis Soestdijk plotseling in een stroomversnelling te zijn gekomen. En ja, die gingen natuurlijk voor. Ten tweede dienden we een nieuwe accurate inventarisatie van de te verhuizen stukken te maken. Het bleek dat er verschillende lijsten in omloop waren, dat de aangegeven opslaglocaties bij depot Pot niet accuraat waren, er dubbele nummers gebruikt waren en de labels niet altijd met de lijsten overeenkwamen. Kortom er zat niets anders op dan de lijsten op orde te brengen en de stukken fysiek in de opslag te controleren en waar nodig in overeenstemming te brengen. Die operatie zit er nagenoeg op, op het moment dat deze nieuwsbrief verschijnt.

Boxx opslag – Amersfoort

De artefacten die al wachtten op opname in de collectie, welke de afgelopen jaren in ons werkdepot in Hillegom en Oegstgeest zijn geïnventariseerd, liggen op overdracht te wachten bij Boxx Opslag eveneens te Amersfoort.

OPNIEUW GEÏNVENTARISEERD

Onder leiding van Peter Waal, onze penningmeester en verzorger van de collectie is in november-december hard gewerkt om alle artefacten in de

opslag bij Pot in Amersfoort nauwkeurig door te lopen. Een enorme klus waarbij, op een enkeling na, alle bestuursleden naar Amersfoort togen om stuk voor stuk de objecten te schouwen, de administratie op orde te brengen, locatie- en registratienummers op juistheid te controleren en waar noodzakelijk opnieuw te verpakken en nog van aanvullende data te voorzien.

Peter geconcentreerd aan het werk

In steeds wisselende samenstelling werd twee dagen in de week gewerkt, waarbij soms ook mensen van buiten het bestuur een handje toestaken. De samenwerking met Pot verliep goed en dankzij de uitstekende voorbereiding van Peter verliep het proces zelfs nog wat weekjes sneller dan aanvankelijk gepland. Dank zij deze volledige schouw weet het bestuur nu met nog meer zekerheid wat de samenstelling van de collectie is. Met grote voldoening hebben we kunnen constateren dat de collectie klaar is om bij CCN in te huizen op het moment dat dit voor de Rijksdienst zal kunnen.

Enkele van de 1400 artefacten

De mythe van Depun en Kimani, twee broers

Dit verhaal wordt verteld in de streek van Jayapura (Nafri, Sentani, Tanah-Merah) en Nimboran-Kemtuk-Gresi in West Papua. De streek waar de zon werd gezien als de schepper van de mensen. Het gaat over Depun en Kimani zijn jongere broer. De bergen tussen het Sentanimmeer en de kust - het Cycloopgebergte - wordt in lokale talen Dafonsoro genoemd, de plaats van Depun. (opgetekend door Feije Duim)

In deze streek liepen mannen veelal naakt, maar droegen bij feesten dansschorten van geklopte boombast, versierd met kralen. Vaak vindt men ook een ring van een centimeter of acht tot tien doorsnee, uit schelp gesneden, dat aan dergelijke schorten hangt. Die ring verwijst naar de (schoot van de) oude vrouw, de aarde waaruit alles voortkwam (een diepe onvruchtbare laag aarde, de mythische "kleiyewiya", is de laag waaruit de mens werd gevormd). In het verhaal komen behalve Kimani en Depun, de oude vrouw, kleiyewiya, en de dansschorten voor mannen voor. En de tifa, de zandloper trom, die wordt gebruikt om het zingen en deze dansen te begeleiden.

Tas uit het Sentani gebied gedragen tijdens traditionele dansen,

Het begon met twee zusters. Ze liepen in de bergen van Depun. Ze kwamen aan de oostkant van de bergketen en hoorden daar een tifa, en ze zagen mensen zingen en dansen. Ze besloten zich te kleden met een dansschort, alsof ze mannen waren, om er een kijkje te gaan

nemen. Maar een jongen die onder het huis was gestuurd om iets op te halen dat tussen de planken naar beneden was gevallen, keek omhoog door de reten en zag dat het meisjes waren. Hij vertelde het aan Depun. Die stuurde de jongen naar Kimani, zijn jongere broer. Of er één bij hem kon slapen. Maar Kimani dacht dat het mannen waren en had er geen zin in. Zo kwam het dat Depun met beide vrouwen sliep. Toen Kimani daar achter kwam, vroeg hij zijn broer om de jongste van de twee alsnog aan hem af te staan. Maar Depun zei dat hij ze voor zichzelf hield omdat Kimani een eerder aanbod had afgeslagen.

Cycloopgebergte met Sentanimmeer

De volgende dag ging Depun met zijn twee vrouwen op jacht. Hij had een grote buit: een bosvarken én een kasuarisvogel. Maar hij kwam niet naar huis waar Kimani vergeefs op hem wachtte. Toen stond hij op en alle mensen kwamen samen. En de witte mensen –de jongere broers- vertrokken samen met Kimani naar het westen, waar de zon onder gaat, en het geheim van het leven namen ze mee. Kimani nam de oude vrouw op zijn rug en droeg haar weg. De zwarte mensen bleven achter bij Depun. Hun viel ellende en ziekte en dood ten deel, een gebroken wereld, onveilig, heilloos.

Tifa Sentani

Daar wordt over gezongen in het lied (een aarde lied): E-e-e-e—e-e-e-e-Kimania, D'punia, Kleiewiyah.

De oudere broer Depun blijft achter. De jongere broer Kimani, vertrekt naar het westen, naar het dodenrijk. Is hij vermoord? Of is het zijn eigen keuze? Het is onduidelijk. Wel is duidelijk dat dit verhaal de wortel van het kwaad, de oorsprong van het lijden van de mens, ziet in twee broers van dezelfde moeder, die desondanks niet samen kunnen leven, niet samen kunnen delen. Als broers niet meer samen verder kunnen, dan vallen de mensen ten prooi aan tekort, ziekte, ellende, dood en verdriet. Maar de mensen geloven ook dat ooit Kimani samen met de voorouders terug zal komen om de relatie tussen de broers te herstellen, zodat het leven opnieuw kan uitbotten. Niet voor niets wordt hij door hen geassocieerd met Jezus Christus.

Feije Duim

Gebouw IISG te Amsterdam

CEWIN SUBSIDIE

Nadat eerdere aanvragen door het lotingsysteem bij CEWIN buiten de boot waren gevallen, bleek ook hier 'drie maal is scheepsrecht' ofwel 'de aanhouder wint'. CEWIN staat voor subsidieregeling Collectieve Erkenning Indisch Moluks Erfgoed. De aanvraag betreft dit keer het schonen, inventariseren, beschrijven en materieel verzorgen van het archief van de organisatie Door de Eeuwen Trouw voor wat betreft het Papua deel. Het project, dat door bestuurslid Rogier Smeele wordt uitgevoerd, zal naar verwachting in de eerste helft van volgend jaar worden afgerond. Het beschreven archief zal met de stukken ondergebracht worden

bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, waar eerder ook het geheel verzorgde archief van de Nieuw-Guinea Werkgroep werd ondergebracht.

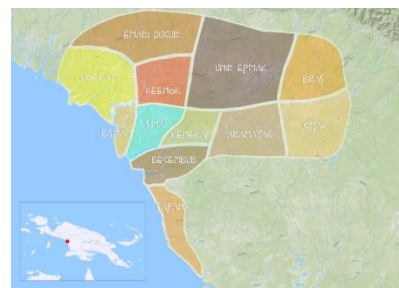
ASMAT MUSEUM AGATS

Een belangrijke doelstelling van onze stichting is het terug brengen ofwel repatriëren van de collectie naar Papua opdat de eigen bevolking met haar historische artefacten kan kennis maken. Tot nu toe stuitte dit op factoren zoals een instabiele politieke situatie en onvoldoende continuïteit in de museum infrastructuur. Van een stabiele en bevredigende politieke situatie is helaas nog altijd geen sprake. Dat neemt niet weg dat we ons al enige tijd oriënteren op die andere factor. Het beschikbaar zijn van musea van voldoende kwaliteit en een gegarandeerde subsidiestroom om de continuïteit te waarborgen. Recent zijn hierin wat stappen gezet. In dit verband kunnen we wijzen op twee veelbelovende musea. Museum Lokabudaya in Abepura komt straks aan bod.

Een zaal in het Asmat museum.

Maar eerst wat over het Asmat Museum. Dat werd opgericht door het RK Asgat diocees. De collecties zijn ten dele door missionarissen van de Orde van het Heilig Hart en de Orde van het Heilige Kruis verzameld. Maar ook particuliere verzamelingen werden toegevoegd. Nu omvat het een collectie van ca. 2000 artefacten. Het verzamelgebied is uitsluitend dat van de Asmat die in Zuid-West Papua wonen. Vooral de houtsnij kunst is wereldwijd bekend en vermaard. Elke streek heeft haar eigen kenmerken, maar overkoepelend blijft de Asmat houtsnij kunst zeer herkenbaar. Bestuurslid Piet Bots was recent op bezoek.

De 8 streken die binnen het Asmat gebied worden onderscheiden

LOKABUDAYA MUSEUM

In Abepura bevindt zich het Museum Lokabudaya. Feitelijk is het een onderdeel van de Cendrawasih (Paradijsvogel) Universiteit en was het eerst verbonden aan de Faculteit Antropologie. In de jaren zeventig werd Arnold Ap hier curator van de collectie welke o.a. een deel van de collectie van Michael Clark Rockefeller omvatte. In 1984 werd Arnold Ap vermoord en nadien ging het op en af met het Museum. Recent echter is de Universiteit weer serieus met het Museum en de collectie aan de slag gegaan. En er lijkt nu een stabielere situatie te zijn ontstaan, waardoor het Museum weer is opgebloeid. De Universiteit draagt nu de verantwoording en wegens het ontbreken van een volwaardig overheidsmuseum in de provincie, vervult het vaak die rol voor de overheid.

Het gebouw waarin het Museum is gehuisvest op de UNCEN campus in Abepura

Recent zijn de eerste contacten gelegd met de leiding van het Museum en de aandacht richt zich op het versterken van de infrastructuur door het opleiden van de jonge generatie conservators. We hopen zo een goede samenwerking op te kunnen bouwen.

Schenken

Periode tot november 2023

- S. Callaghan – 2 dozen dia's
- J. van Baal – foto's en films eigen collectie
- H. Sneep – fotoalbums Jan Sneep
- HAPIN (Hulp aan Papua's in Nood) – foto's, boeken, documenten, nota's, en overdrukken

De Nieuwsbrief liever digitaal in plaats van per post ?

Wanneer u voortaan de Nieuwsbrief liever per email wilt ontvangen, laat het ons weten: Email van de redactie is huublems81@gmail.com

Donaties

GEEF VOOR DE TOEKOMST VAN PAPUA ERFGOED

Nu de collectie komend jaar onder goede omstandigheden bij het Collectie Centrum Nederland in Amersfoort zal worden ondergebracht en nu de eerste serieuze contacten met Musea in Papua op gang lijken te komen, komt een plan van aanpak voor repatriëring steeds meer in het vizier.

We gaan er vanuit dat aan een dergelijke operatie op termijn een behoorlijk kostenplaatje zal zitten om dit op verantwoorde wijze te realiseren.

Des te meer zaak dus om onze financiële positie aandacht te geven. U kunt daarbij helpen door uw donaties aan onze stichting.

Dat kan – december is ten slotte de doneer maand bij uitstek – door een gift aan onze culturele ANBI over te maken op nummer

IBAN NL94 RABO 012 211 81 62 van Papua Erfgoed.

Door de belastingaftrek schenkt u meer, zeker aan een culturele ANBI

Maar er zijn meer mogelijkheden voor u om te overwegen. Zo kunt u via een periodieke schenking voor meerdere jaren een toezegging doen om het werk te steunen. In overleg kunnen wij u daarvoor het door de belastingdienst goedgekeurde formulier doen toekomen.

Ook via een testament kunt u ons steunen

En u kunt natuurlijk ook bij het aanpassen van uw testament Papua Erfgoed met een legaat of een erfstelling, dus een gedeelte van uw erfenis, begunstigen. In alle gevallen gaan wij zorgvuldig met uw bijdragen om, waarbij de bestedingen in overeenstemming met uw wensen en onze doelstellingen zullen zijn. U kunt altijd contact met ons opnemen over de mogelijkheden.

*Bestuur en adviseurs
van Papua Erfgoed
wensen u prettige
feestdagen en een
voorspoedig nieuwjaar*

